

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem

Goor, 15 april 2026

Betreft: Beantwoording aanvullende vragen/gegevens Watertoren 1 in Zutphen
Zaaknummer: 2025-015259
Projectnummer: 208440
Contactpersoon: [REDACTED]
Opgesteld: [REDACTED]

Op 26 november 2025 hebben wij (Eelerwoude) namens onze opdrachtgever (Woonbedrijf ieder 1) een aanvraag gedaan voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de gewone dwergvleermuis op het adres van Watertoren 1 in Zutphen. Hierop zijn op 3 februari 2026 aanvullende vragen van verstuurd en binnengekomen. De door u gestelde vragen worden in deze brief behandeld en zo goed mogelijk beantwoord.

Vraag 1: Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek voldoet niet aan het vleermuisprotocol. Er is geen bezoek geweest in juni, op 22 mei was het te koud voor onderzoek naar laatvlieger en er zitten te weinig dagen tussen de balts/paaronderzoeken. Daarnaast is er geen rekening gehouden met gewone grootoorvleermuis of meervleermuis. Graag onderbouwen waarom het onderzoek afwijkt van de richtlijnen.

Antwoord 1: Dit klopt en dit had inderdaad wel moeten. Het wordt echter niet verwacht dat dit invloed heeft op de uitkomst van het onderzoek. Er zijn geen zomer- en kraamverblijfplaatsen vastgesteld, tevens zijn ook geen kraamverblijfplaatsen vastgesteld in de directe omgeving. Zoals u weet wisselen vleermuizen veel en kunnen wij vleermuizen uitsluiten wanneer het vleermuisprotocol wordt gevolgd. Dit doen wij ook niet aangezien wij een vergunning aanvragen voor een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Door te werken buiten de kwetsbare periode (zowel kraam als winter) blijft het pand altijd in gebruik als massawinterverblijfplaats wat het is, en in potentie ook als kraamverblijfplaats. Buiten de kraam en winterperiode wordt gestart en voor de kraam en winterperiode zijn de werkzaamheden weer afgerond. Het betreft onzes inziens overigens geen kraamverblijfplaats al kan dit ook met het huidige vleermuisprotocol ook nooit worden uitgesloten. Gewone dwergvleermuis heeft tot wel 15 verschillende kraamverblijfplaatsen. Bij het uitvoeren van slechts drie bezoeken in de kraamperiode is de kans altijd aanwezig dat deze is gemist.

Voor wat betreft de temperatuur, het gaat hierbij om de eindtemperatuur welke is opgegeven door de veldmedewerker. Begintemperatuur was circa 12 graden Celsius in de bebouwde kom. Hierdoor vliegen vleermuizen gewoon uit maar komen ze mogelijk eerder binnen. Dit kan gunstig zijn omdat dan een extra moment van invliegen kan worden waargenomen.

Er is geen ecologische reden waarom de baltsverblijfplaatsen zo dicht op elkaar zitten. Er was een misverstand ontstaan met onze onderaannemer over wie het onderzoek in het najaar zou uitvoeren. Deze zijn echter niet gemist. Gewone dwergvleermuizen baltsen actief gedurende de hele baltsperiode en ook vrij regelmatig buiten deze perioden. Deze zijn nooit vastgesteld, dit wordt ook onderstreept door het ontbreken van zomerverblijfplaatsen van mannetjes welke het gehele jaar vaak deze territoria bezetten.

Gewone grootoorvleermuis werd niet verwacht in de binnenstad. Voor meervleermuis zijn wij een ochtend in juli geweest. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met een batlogger M en alle data hierop is bekeken. Beide soorten zijn helemaal niet waargenomen tijdens dit onderzoek. Hierom sluiten wij beide soorten uit.

Vraag 2: Vleermuizen

Graag onderbouwen waarom het zwermgedrag waargenomen op 14 juli niet wijst op een kraamverblijfplaats. Indien de onderbouwing onvoldoende is, wordt ervanuit gegaan dat het twee kraamverblijfplaatsen betreft. Aangezien in de baltsperiode ook activiteit is waargenomen heeft de locatie een dubbelfunctie, dus als kraamverblijf en massawinterverblijf.

Antwoord 2: Dit zwermgedrag is heel gebruikelijk voor massawinterverblijfplaatsen in die periode van het jaar. Het protocol schrijft onderzoek voor vanaf 1 augustus omdat dit het optimum is, logischerwijs bouwt het tot die periode op. Dergelijk zwermgedrag, hangen aan muren, aantikken etc. is hier heel typisch voor en niet typisch voor een kraamverblijfplaats. Op dergelijke plekken vinden wij vrijwel altijd later in het seizoen (enkele weken later dus) ook massawinterverblijfplaatsen. Onderzoek van Jansen et al. (2022) laat zien dat er al vanaf juni al veel gezwermd wordt bij winterverblijven. Er zijn hierom geen redenen om aan te nemen dat het gaat om een kraamverblijfplaats. Hetzelfde geldt voor de baltsperiode.

Vraag 3: Vleermuizen

De aangegeven kwetsbare periode overwinteringsperiode van vleermuis klopt niet. Dit loopt tot 1 april. Niet tot 15 mei.

Antwoord 3: Dit staat verkeerd in de Quicksan maar wel goed in het activiteitenplan.

Vraag 4: Vleermuizen

Er kan op hoogte zonder compensatie niet gewerkt worden in de kraamperiode of in de zwermperiode van de massawinterverblijfplaatsen, dus niet tussen 15 mei en 1 april. Graag een aangepaste planning opstellen.

Antwoord 4: Er is geen kraamverblijfplaats aangetroffen alleen een massawinterverblijfplaats. Werken in de zwermperiode zou betekenen dat wij genooddakt zijn te werken in de winterperiode. Dit lijkt ons ecologisch zeer onwenselijk. Het is hierom ons voorstel om te starten met ongeschikt maken vanaf 1 augustus wanneer door een extra check is aangetoond dat het geen kraamverblijfplaats betreft (grensgeval kwetsbare periode). Werkzaamheden zijn daarbij afgerond voor 15 oktober 2026 zodat het pand weer in gebruik genomen kan worden als massawinterverblijfplaats. Later starten is ook niet wenselijk omdat de aannemer tijd moet hebben om de werkzaamheden voor de winter af te ronden.

Indien het uw voorkeur heeft kan ook eerder gestart worden (in kraamperiode), eventueel met extra controle op de aanwezigheid van een kraamverblijfplaats.

Vraag 5: Vleermuizen

Graag onderbouwen waarom het herstel van de gevels, voegen, scheuren en ramen niet leidt tot het verlies van invliegopeningen van vleermuizen.

Antwoord 5:

Op de steiger gaat altijd een ecooloog mee bij het ongeschikt maken. Hierbij worden alle mogelijke openingen voor vleermuizen genoteerd. Wanneer hier openingen groot genoeg zijn dan mogen deze worden hersteld zolang daarna maar een open stootvoeg wordt geslepen op exact dezelfde locatie. Dit zal ook gedetailleerd worden vastgelegd in het ecologisch logboek.

Vraag 6: Vleermuizen

Is er een interne inspectie uitgevoerd in de toren?

Antwoord 6: ja deze is uitgevoerd op 10 november 2021. Hierbij zijn geen waarnemingen gedaan van sporen van beschermde soorten. Hierbij zijn ook foto's van binnen gemaakt en gebaseerd daarop is er geen aanleiding tot de aanwezigheid van beschermde diersoorten.

Vraag 7: Slechtvalk

Aangezien de steigers opgebouwd worden tot aan de hoogte van het nest of net iets hoger en er werkzaamheden plaatsvinden aan het betonnen dak is het tijdelijk verloren gaan van de nest/rustplaats van slechtvalk niet uitgesloten. Het werken buiten het broedseizoen is niet voldoende om vergunningplicht te vermijden, omdat het nest jaarrond beschermd is. Graag slechtvalk toevoegen aan de vergunningaanvraag.

Antwoord 7:

Bij navraag bij de ecooloog van de gemeente Zutphen blijkt dat jaarlijks gebroed wordt op de St Walburgiskerk in Zutphen, in de binnenstad en niet op de watertoren. Hiernaast gebruiken slechtvalken het nest alleen om te broeden, buiten de broedtijd is er hierom geen sprake van verstoring/aantasting van de nestlocatie, mocht er wel gebroed worden. Aan de bakken boven op de toren veranderd ook niks. Hierom hebben bij geen vergunning voor deze soort aangevraagd. Ons inziens is dit ook niet nodig.

Vraag 8: Steenmarter

Er is geen onderzoek gedaan naar steenmarter. Graag aangeven of er gaten in de watertoren zitten geschikt voor steenmarter.

Antwoord 8: nee er zijn geen gaten aanwezig waar de steenmarter naar binnen. Ook is het gehele pand geïnspecteerd hierbij zijn geen sporen van steenmarter waargenomen. Verder is het pand ook bewoond en is het onwaarschijnlijk dat de steenmarter van het pand gebruikt maakt omdat er verder geen ruimtes zijn waar de steenmarter gebruik van kan maken en er ook geen klachten zijn gemeld van stank.

Vraag 9: uilen

Graag onderbouwen waarom het gebouw ongeschikt is voor steenuil en kerkuil.

Antwoord 9: De watertoren is van binnen geïnspecteerd en er zijn geen toegangswegen voor de kerkuil om gebruik te maken van de toren. Verder zijn er ook in de top van de watertoren geen sporen waargenomen van de kerkuil als braakballen en krijtsproten. Verder is de toren dus ook niet toegankelijk voor de steenuil, deze kan hier ook niet broeden aangezien er geen ruimtes beschikbaar zijn als nissen van schuren, of dakpannen waar de steenuil onder kan zitten broeden.

Mochten er nog verdere vragen zijn, schroom niet om te bellen of mailen met mij via:

██████████@eelerwoude.nl 06-██████████.

Mvg ██████████